

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/95/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613205010
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2613205010.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Fedora Benku a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. G. U., nar. X.XX.XXXX a mal. O. U., nar. X.XX.XXXX, obaja t. č. bytom Detský domov Trnava, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., deti rodičov: matky - W. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., V. XXXX a otca - P. U., nar. XX.X.XXXX, bytom M., V. XXXX, o osvojiteľnosť maloletých detí, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 20. júna 2013, č.k. 3P/33/2013-12, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa určil, že maloleté deti G. U., nar. X.XX.XXXX a mal. O. U., nar. X.XX.XXXX spĺňajú predpoklady na osvojenie, keď o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 102 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, § 102 ods. 4 Zákona o rodine, keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe zisteného skutkového stavu veci a z vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že návrh na vyslovenie osvojiteľnosti u oboch maloletých detí je podaný dôvodne. V konaní bolo nepochybne preukázané, že boli splnené zákonné podmienky osvojiteľnosti maloletých detí, keď ani jeden z rodičov neprejavoval o mal. G. a mal. O. skutočný záujem po dobu najmenej 6 mesiacov. Otec detí vôbec nenavštevuje, navštívil ich len raz pri umiestnení do Detského domova Trnava, vo februári 2012 a vyživovaciu povinnosť si dobrovoľne neplní. Matka detí navštívila dvakrát, raz na ich narodeniny v novembri 2012 a potom v máji 2013, keď sa dozvedela o prebiehajúcim súdnom konaní. Túto návštevu súd považoval za účelovú a nebral ju do úvahy pri skúmaní 6 - mesačnej lehoty. S deťmi matka udržuje len telefonický kontakt, čo však nemožno považovať za prejavenie skutočného záujmu o deti. Navyše tiež dobrovoľne neplatí výživné. Ani jeden z rodičov sa pojednávania pred súdom nezúčastnil, nezaslal ani písomné vyjadrenie. Z týchto dôvodov súd návrhu v celom rozsahu vyhovel a určil, že obe maloleté deti spĺňajú predpoklady na osvojenie, keď o trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., nakoľko konanie mohlo začať i bez návrhu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí, v ktorom uviedla, že nesúhlasí s určením maloletých detí G. a O. na osvojenie, a taktiež poukázala na to, že konanie má vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie súdu. K súdu sa nemohla dostaviť z dôvodu práceneschopnosti, čo aj riadne oznámila súdu formou zaslania kópie o práceneschopnosti.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.) oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 202 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. zverejnením termínu vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa § 156 ods. 3 O.s.p. a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 3P/33/2013 je návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zo dňa 16.5.2013, ktorým sa domáhal určenia, že mal. G. a mal. O. spĺňajú podmienky osvojiteľnosti.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo určené, že maloleté deti G. a O. U. spĺňajú predpoklady na osvojenie.

Odvolateľka odvolanie odôvodnila okrem iného aj tým, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Odňatie možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým sa znemožní účastníkovi konania realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva (napríklad právo zúčastniť sa na pojednávaní, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a podobne). Odňatie možnosti konať pred súdom je relevantné vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi) a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania a tiež pri rozhodovaní.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že uvedený odvolací dôvod nie je daný, pretože postupom súdu prvého stupňa nedošlo k odňatiu možnosti matky konať pred súdom.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 21.6.2013 bolo súdu prvého stupňa doručené potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti matky dieťaťa zo dňa 10.6.2013, z ktorého vyplýva, že táto je neschopná práce od 10.6.2013 s povolením vychádzok od 19.6.2013 v trvaní od 10.00 hod. do 12. hod. a od 14.00 hod. do 16.00 hod.. Na pojednávaní dňa 20.6.2013 súd prvého stupňa rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti rodičov, ktorí podľa súdu mali doručenie predvolania riadne a včas vykázané, pričom sa z neúčasti neospravedlnili, vec prejednal a vo veci rozhodol rozsudkom napadnutým odvolaním.

Možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka treba posudzovať vždy s vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu, pričom treba mať na zreteli, že zúčastniť sa prejednávania právnej veci pred súdom je nezadateľným právom účastníka konania, a to v každom štádiu postupného procesu, pokiaľ zákon neustanovuje inak, ak na tomto svojom práve účastník trvá. Zákon bližšie nešpecifikuje, čo treba považovať za dôležitý dôvod, danosť ktorého bráni súdu prejednať vec v neprítomnosti účastníka. Za takýto dôležitý dôvod treba považovať podľa odvolacieho súdu aj ochorenie účastníka, z dôvodu ktorého je uznaný za práceneschopného, z ktorého dôvodu sa nemôže zúčastniť na pojednávaní.

V prejednávanej veci podľa názoru odvolacieho súdu však o takýto prípad nešlo. Z obsahu spisu nepochybne vyplynulo, že matka detí doručila súdu doklad o svojej práceneschopnosti bez žiadosti o odročenie pojednávania až dňa 21.6.2013, t.j. až po termíne pojednávania (pojednávanie dňa 20.6.2013) a to napriek tomu, že práceneschopná bola už od 10.6.2013. Taktiež odvolací súd konštatuje, že matka mala v čase pojednávania povolené vychádzky, v rámci ktorých sa mohla zúčastniť aj predmetného pojednávania. Za tejto situácie boli podľa názoru odvolacieho súdu splnené podmienky na prejednanie veci v neprítomnosti matky detí a prejednaním a rozhodnutím veci v neprítomnosti matky nedošlo za daných okolností k odňatiu možnosti konať pred súdom a zároveň aj k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces v intenciách článku 48 ods. 2 Ústavy SR.

Ďalej odvolací súd skúmal, či súd prvého stupňa mal splnené zákonné podmienky pre vyslovenie osvojiteľnosti maloletých detí.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že predbežným opatrením Okresného súdu Senica č. k. PPOm/4/2012, zo dňa 4.2.2012 bolo súdom nariadené dočasné zverenie mal. O. a mal. G. do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do Detského domova v Trnave. Ústavnú starostlivosť nad mal. O. a mal. G. nariadil súd rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 4P/69/2012-49, zo dňa 13.9.2012 a to v Detskom domove v Trnava, keď rodičom určil na každé z detí minimálne výživné v sume 30 % životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa. Návrh starej matky - B. X. na zverenie detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti súd zamietol rozsudkom č. k. 11P/13/2012-29, zo dňa 17.4.2012. Podľa oznámenia kolízneho opatrovníka sa obe maloleté deti nachádzajú v profesionálnej rodine Detského domova Trnava. Matka naposledy osobne kontaktovala deti v uvedenej rodine dňa 3.11.2012 a otec ich navštívil iba raz po ich umiestnení do detského domova a od tej doby ich osobne nekontaktoval. Z výsluchu svedkyne Mgr. C., pracovníčky Detského domova Trnava mal súd preukázané, že matka udržuje s deťmi kontakt len telefonicky a to jeden až dvakrát do mesiaca a deťom sľubuje návštevy, avšak na návštevy nechodí. Deti navštívila dňa 20.5.2013 potom, ako sa dozvedela, že bude súdne konanie a deti môžu byť zverené do inej rodiny. Predtým bola na návšteve detí 3.11.2012, kedy majú obe deti narodeniny. Predtým matka deti nenavštevovala, len im telefonovala, keď výživné na deti neplatí. Otec detí nenavštevuje, nezaujíma sa o ne žiadnym spôsobom a výživné neplatí. Zo správy Detského domova, Botanická 46, Trnava, zo dňa 3.9.2012 nachádzajúceho sa v spise 4P/69/2012 vyplýva, že mal. G. a O. boli umiestnení v tomto zariadení od februára 2012 a u oboch súrodencov po prijatí do zariadenia boli zistené známky sociálneho zanedbania, postupne si osvojovali hygienické a sociálne návyky, a primeranejšie spôsoby komunikácie s rovesníkmi a dospelými. O. navštevoval 1.ročník základnej školy a na nový kolektív sa adaptoval dobre, zameškané učivo z 1.polroka z dôvodu nesústavnej prípravy na vyučovanie v domácom prostredí zvládol. G. navštevoval 4.ročník základnej školy, so zaradením v kolektíve nemal problém, ročník ukončil so známkami jednotky a dvojkou so slovenského jazyka, anglického jazyka a vlastivedy. Od 1.7.2012 sú obaja súrodenci umiestnení v profesionálnej rodine pani P. Y., v V. a obaja sa pomerne rýchlo adaptovali na nové prostredie. Správanie oboch chlapcov je v celku primerané, poznačené je však nedostatočným osvojením limitom a spoločenských noriem dospelou osobou, sú však obaja usmerniteľní, obaja sú zdraví, keď kontakty biologickej rodiny boli za mesiac júl stará matka jedenkrát telefonát, matka dvakrát telefonát, a krstná trikrát telefonát a jedna návšteva. Podľa vyjadrenia profesionálnej matky všetky spomínané telefonáty sú smerované iba na G., O. sa dostane k telefónu iba ak ona vyzve G., aby sa aj O. mohol rozprávať s matkou.

S poukazom na citované ustanovenie, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, sa odvolací súd nezistiac v postupe súdu prvého stupňa z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvostupňového súdu, v ktorom súd prvého stupňa pri použití správneho právneho predpisu vyslovil osvojiteľnosť maloletých detí G. U., nar. X.XX.XXXX a mal. O. U., nar. X.XX.XXXX a z uvedeného dôvodu, osvojac si dôvody napadnutého rozhodnutia odvolací súd využíva možnosť danú mu ust. § 219 ods. 2 O.s.p. .

Po prihliadnutí k okolnostiam prípadu zistených vykonaným dokazovaním má aj odvolací súd za to, že vyslovenie osvojiteľnosti maloletých detí pri akceptovaní zákonných podmienok stanovených k takémuto postupu, je v danom štádiu konania riešením, ktoré je v záujme maloletých detí. Je treba prisvedčiť súdu prvého stupňa v tom, že rodičia od umiestnenia maloletých detí do ústavnej starostlivosti neprejavovali o deti skutočný záujem tým, že ich riadne nenavštevovali a nevynaložili žiadne úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby sa mohli osobne o maloleté deti starať bez toho, že by na ich strane existovala závažná prekážka, keď telefonické kontakty nepreukazujú úprimný záujem matky o maloleté deti.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. spojený s ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.